

Первомайський медичний фаховий коледж
Циклова комісія природничо-наукових дисциплін

Вибіркова дисципліна

Основи екології та профілактичної медицини

Підготувала: Світлана КАЛІНІНА
викладач I кваліфікаційної категорії

Тематичний план лекційних, практичних занять та самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Вступ. Перспективи розвитку профілактичного напрямку медицини	2	2	-	
2	Навколишнє середовище та здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань	6	2	2	2
3	Гігієна ґрунту та очищення населених пунктів	7	2	2	3
4	Гігієна води та водопостачання населених пунктів	12	2	4	6
5	Гігієна житла	7	2	2	3
6	Гігієна харчування	16	4	4	8
7	Здоровий спосіб життя. Особиста гігієна	4	-	2	2
8	Гігієна праці	14	2	4	8
9	Гігієна дітей та підлітків	8	2	2	4
10	Гігієна лікувально-профілактичних закладів	12	2	4	6
11	Диференційований залік	2	-	2	-
	Усього:	90	20	28	42

Чому важливо обговорювати екологію та профілактичну медицину?

Вивчення основ екології та профілактичної медицини є критично важливим для майбутніх медиків, оскільки екологічні фактори безпосередньо впливають на здоров'я людей.

Забруднення повітря, води, зміна клімату та інші екологічні проблеми спричиняють хронічні та інфекційні захворювання.

Профілактична медицина допомагає запобігати хворобам і знижувати навантаження на систему охорони здоров'я. Майбутні медики повинні бути підготовленими до нових викликів, включаючи екологічні загрози, щоб забезпечити ефективний захист здоров'я населення.

Що таке екологія?

Основні поняття та їх зв'язок з медициною

Екологія — це наука, що вивчає взаємодію організмів між собою та з навколишнім середовищем.

Вона досліджує вплив природних та антропогенних факторів на екосистеми.

Зв'язок з медициною: екологічні фактори, такі як забруднення повітря, води, ґрунту, кліматичні зміни, безпосередньо впливають на здоров'я людей, сприяючи розвитку захворювань. Медичні працівники, розуміючи екологічні ризики, можуть краще діагностувати, лікувати та запобігати хворобам, пов'язаним з довкіллям.

Людський вплив на екологічні системи.

- 1. Забруднення та зміна клімату:** викиди забруднюючих речовин в повітря, воду і ґрунт, а також викиди парникових газів сприяють глобальному потеплінню.
- 2. Втрата біорізноманіття:** вирубка лісів та інвазивні види загрожують природним ареалам і зменшують чисельність місцевих видів.
- 3. Виснаження природних ресурсів:** інтенсивне сільське господарство і надмірний видобуток ресурсів призводять до деградації екосистем і виснаження ресурсів.

Профілактична медицина: що це і чому вона важлива?

Профілактична медицина — це розділ медицини, що спрямований на попередження захворювань, збереження та зміцнення здоров'я населення через різні профілактичні заходи. Вона включає первинну (вакцинація, пропаганда здорового способу життя), вторинну (скринінг, раннє виявлення хвороб) та третинну профілактику (реабілітація, попередження ускладнень).

Чому вона важлива? Профілактична медицина допомагає зменшити захворюваність і смертність, знижує витрати на лікування та покращує якість життя. Вона є ключовим інструментом для зменшення навантаження на систему охорони здоров'я та підвищення загального рівня здоров'я населення.

Основні напрямки профілактичної медицини

1. Первинна профілактика

Мета: запобігання виникненню захворювань.

Приклади:

- Вакцинація.
- Освіта щодо здорового способу життя (харчування, фізична активність).
- Заходи щодо покращення екологічних умов (зменшення забруднення).

2. Вторинна профілактика

Мета: виявлення захворювань на ранніх стадіях і запобігання їх прогресуванню.

Приклади:

- Скринінг (мамографія, обстеження на рак шийки матки, перевірка на гіпертонію).
- Моніторинг ризикованих груп населення.
- Дослідження і контроль за інфекційними захворюваннями.

3. Третинна профілактика

Мета: запобігання ускладненням і покращення якості життя у пацієнтів з хронічними захворюваннями.

Приклади:

- Реабілітаційні програми.
- Підтримка пацієнтів у управлінні хворобами (діабет, серцево-судинні захворювання).
- Психологічна підтримка та соціальні служби.

Як знання екології та профілактики роблять медичних працівників більш компетентними

1. Розуміння причин захворювань: медичні працівники, обізнані з екологічними факторами, можуть краще розуміти першопричини хвороб, що виникають під впливом забруднення довкілля, кліматичних змін або шкідливих виробничих факторів. Це дозволяє ефективніше діагностувати захворювання та пропонувати відповідне лікування.

2. Профілактика захворювань: знання профілактичної медицини дозволяє медичним працівникам попереджати захворювання до їхнього виникнення. Це включає не лише індивідуальні рекомендації пацієнтам, але й участь у масштабних профілактичних програмах, що сприяють збереженню здоров'я населення.

Як знання екології та профілактики роблять медичних працівників більш компетентними

3. Інтеграція в міждисциплінарні команди: медичні працівники, які розуміють екологічні та профілактичні аспекти, можуть ефективніше співпрацювати з екологами, епідеміологами та іншими фахівцями. Це підвищує їхню здатність до участі в комплексних проєктах, спрямованих на поліпшення громадського здоров'я.

4. Адаптація до сучасних викликів: в умовах зміни клімату та нових екологічних загроз медичні працівники, які володіють знаннями про екологію, зможуть швидше адаптуватися до нових реалій, розуміти ризики та застосовувати ефективні методи профілактики.

До зустрічі!